

DEBRECEN VÁROS TÖRTÉNETI KRONOLÓGIÁJA

GAZDAG ISTVÁN

1938

január 1. Pierre Foucheaud keleti misszionárius Debrecenbe látogat. Megalapításának 25. évfordulóját ünnepli az Apolló mozi.

január 5. Puccini Tosca című operáját mutatja be a Csokonai Színház Relle Gabriella, Lendvai Andor és Leontas Konstantin közreműködésével. Vezényel Komor Vilmos.

január 6. Lemond az ipartestület elnöksége, mivel nem tudta megvalósítani a város iparos társadalmának egységét.

január 8. Ülést tartott Debrecen Idegenforgalmi Bizottsága és megállapította, hogy 1937-ben csökkent az érdeklődés a város iránt. Az 1938. évi program tárgyalásakor az éves költségvetést 10.000 pengőben állapították meg. Szeged éves költségvetése viszont 100.000 pengő.

január 9. Kölcsey Sándor polgármester nyitotta meg a Debreceni Nemzetközi Fénykép Kiállítást, amelyen öt világrész 33 államának 542 fotóművésze vett részt. A fődíjat Mario Rhigetti firenzei fotós nyerte el, a kiállítást 10.000 ember tekintette meg.

A Debrecen című újság adja hírül, hogy Szabó Henrik, volt piarista diák, gépészmérnökként Japánban építésvezetőként dolgozik. Debrecen sporttörténetének új fejezete nyílik, megkezdődik a sportrepülés. Megalakul Debrecenben a Magyar Haditengerészek Egyesületének helyi csoportja, a Radetsky csoport.

A debreceni írók XI. felolvasó ülését az Angol Királynő Szállóban tartják.

január 10. Debrecen város közigazgatási bizottsága a kultuszminisztérium felkérésére fegyelmet indít Szoboszlay Sándor tanító ellen,

mert protekciót kértek számára. /Az országgyűlés protekciót tiltó rendeletet fogadott el!/

január 12. Az Országos Középiskolai Tanáregyesület debreceni köre elnökévé választja Papp Ferenc leánygimnáziumi igazgatót.

január 13. A debreceni rendőrség lefoglalta az „Ósi hitük” című röpiratát az ősi magyar pogány vallást szervező fővárosi körnek.

január 15. Pesti cég irodai sokszorosító gépet kínál eladásra, a nyomdák tiltakoznak a gépek forgalomba hozása ellen. A Debrecen című újság a megvásárolt gépek leállítását javasolja.

Lakatos László „Láz” című színművét mutatja be nagy sikerrel a Csokonai Színház Szabó Imre rendezésében. Kiváló alakítást nyújt Ladányi Ferenc, Sívó Mária, Kőmíves Sándor, Halassy Mariska és Mányai Lajos.

A zsidó hitközség 3. kultúrestjén előadást tart Komlós Adorján fővárosi író és Weisz Pál főrabbi.

január 16. Megnyílt a Debreceni Gazdasági Egyesület első tanyai könyvtára a Kádár dűlőben. Szak- és szépirodalmi művek várják az olvasókat.

Debrecenben naponta 35.000 liter tejet vásárolnak a fogyasztók. Csikesz Sándor rektor megkapta a legmagasabb észt kitüntetést, a Fehér Csillag rend középkeresztjét.

Soós Zoltán és Visely Kálmán debreceni sportolók megmászták a Mont Blanc csúcsát.

Tóth Aurél kúriai bíró előadást tart a magyarországi pánszlávizmusról a Jogász és Tisztviselő Körben.

Megnyílt a Kis Debrecen helyén, a városházával szemben a Pál söröző.

Jaerven Taus finn író, volt lappföldi püspök debreceni látogatása után elutazik a Hortobágyra, ahol legújabb regényén dolgozik.

A város a Nagyerdőn vadászatot rendez 36 puskával nyúlra, fácánra és rókára. A vadászterület 2000 holdján 200 hajtó segíti a vadászatot

január 17. Debreceni és hajdúmegyei gyümölcstermelők gyűlésén Rásó István alispán bejelenti, hogy a kormány borközraktárt épít Debrecenben.

A debreceni vegyesdandár filharmonikus zenekara hangversenyt ad, vezényel Várhalmy Oszkár karnagy. Műsoron Erkel Hunyadi nyitánya, Mendelssohn e moll hegedűversenye – szóló Buza Gábor. Mándoky Margit Mozart és Puccini áriákat énekel.

január 18. Maklár Zoltán református püspök üdvözlő gy. Zichy Gyula kalocsai érsek felhívását a szélsőségek elleni harcra.

január 19. Kardos László gimnáziumi tanárt, az Ady Társaság főtitkárát a Baumgarten alapítvány 1000 pengős támogatásában részesítik.

január 20. Stewart skót prédikátor előadást tart a Kistemplomban hatalmas gyülekezet előtt.

A Geréb, a Katz és a Rokkantelep népes küldöttsége keresi fel a polgármestert, kérve lakóhelyük fejlesztésére.

Oláh Gábor tanár a színházi szabadegyetemen előadást tart Shakespeareről.

január 21. A zsidó gimnázium hetedik osztálya kiadja Tóth Árpád kiadatlan prózáit. A diákok akcióját támogatja Neményi Lili, Kardos Albert, Oláh Gábor és Kuthi Sándor.

január 22. A Csokonai Kör közgyűlése tagjai sorába választja Makkai Sándort, Móricz Pált és Gulyás Pált.

január 23. Az ország keleti részének fejlesztését sürgeti a Debrecen című újság A gazdag főváros és a szegény vidék című cikkében.

január 23-30. A Tiszántúli Egyházkerület és a Keresztyén Ifjúsági Egyesület 70 községből 90 református fiatal számára egy hetes téli ifjúsági tábort szervez.

január 24. A Magyar Turista Egyesület debreceni osztálya előadást szervez Erdélyről.

január 25. A debreceni pénzügyőrségnél kötelezővé tették a pénzügyőrök bajuszviseletét.

Egyetemet és Főiskolát Végzett Nők debreceni csoportja meghallgatja dr. Pálffy Ella előadását a gyermekvédelemről.

január 27. A debreceni madárhangversenyt felvételről bemutatja Nagy Jenő tanár a fővárosi pedagógiai szeminárium dísztermében.

Az Országos Turul Szövetség debreceni kerületének vezértanácsa határozatban ítéli el Huss Richárd egyetemi tanár magyar ellenes fellépését.

Horváth Ádám előadást tart a színházi szabadegyetemen A rendezés története címmel.

A filmszakma kitűnőségei Debrecenben. Forgatásra Debrecenbe érkezett Gertler Viktor rendező, Eiben István operatőr, Vincze Márton díszlettervező és Kiss Ferenc színész.

január 29. A debreceni Nagymajtényi testvérek nyerték a Debrecen-Nyíregyháza városok közötti korcsolyaverseny férfi számát. Debrecenben megalakul a Független Kisgazda Párt helyi szervezete.

Ez alkalomból a városba érkezett Tildy Zoltán, a párt alelnöke, Kun Béla országgyűlési képviselő és Auer Pál külpolitikai szakértő. A küldöttek Őri Istvánt választják elnöknek.

Debrecen városa szükséglakást utalt ki Szakál Györgynek és családjának, akik a Téglavetőben, egy hétméteres gödörben éltek.

január 30. A városi tanács napirendre tűzte Debrecen tanyavilága közigazgatásának átalakítását.

A pénzügyminisztérium rendkívüli házadómentességet engedélyez Debrecenben a főutcán az emeletes házakra és más utcákon a villaszerrű épületekre.

január 31. A vihar leszakította és földre dobta a Nagytemplom órájának egyik mutatóját /1,5 méter és 2 kg./

február 2. Láng Pál pápai kamarást nevezik ki a debreceni római katolikus egyház helyettes plébánosának.

A magyar tanítók szabadegyetemén Csikesz Sándor egyetemi tanár tart előadást a 400 éves Kollégium címmel.

Magyar kultúrestet rendeznek az Arany Bikában. A debreceni művészek mellett fellépnek Lendvai Andor és Nagy Izabella, az Operaház művésze.

február 3. A kollégiumi Diákszövetség az Angol Királynő szállodában tartja szokásos összejövetelét.

február 6. Vasárnap délelőtt telt színház előtt mutatkozott be a Kelet Nép írógárdája. A közreműködők: Bajcsy-Zsilinszky Endre, Erdélyi József, Kovács Imre, Veres Péter, Sinka István és Szabó Pál.

február 8. A Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara feliratban tájékoztatta a minisztériumot, hogy Debrecenben egyre sorvad a gyáripar. Több üzem áttelepült a fővárosba.

február 9. Hankiss János és Mitrovics Gyula egyetemi tanárok előadást tartanak a Tanítói szabadegyetemen.

A kultuszminiszter Horváth Árpád színház igazgatót „művészi teljesítményéért, a színészet fejlesztéséért” kitüntette.

Az egyetem aulájának befejezésére kap megbízást Roth Miksa üvegfestő és Pacsó Márton építész.

február 13. Debrecenben öt moziengedélyes van: a Vígsház, a Hungária, a Meteor, a Keresztény Nemzeti Liga engedélyével játszó Apolló és özv. Bezilla Vilmosné, aki egy évtizede nem tartja üzemben moziját.

A Debreceni Filharmonikus Zenekar hangversenyt ad Békéscsabán Sauerwald Géza karnagy vezetésével. Szólista Osváth Júlia, az Operaház tagja és Buza Gábor hegedűművész.

A Debreceni Juhtartó Gazdák Egyesülete vitát rendez a Hortobágy sorsáról és a Borsólapos kiszakításáról.

Az Ady Társaság képzőművészei – G. Szabó Kálmán fametszeteivel, Holló László, Félegyházi László, Berki Irma, Sennyei Oláh István képeivel és Medgyessy Ferenc – Párizsban nagy díjat nyert – szobraival a Déri Múzeumban rendeznek kiállítást.

február 14. Ünnepi körülmények között rendezték meg Debrecenben a csendőrnapot.

február 15. Petrányi Győző, a belügyminisztérium tbc szakelőadója tárgyalást kezd Debrecenben a tbc elleni harc témájában.

A Hangya megvásárolja a Piac u. 40. sz. alatti régi boltíves házat, hogy helyén felépítse a hangya palotát.

február 17. Megszüntetik a debreceni temetkezési vállalatok karteljét.

február 19. A debrecen prebitérium elhatározta a Baltazár Dezső utcai elemi iskola átalakítását.

A debreceni református egyház presbitériuma ünnepélyesen beiktatta Kölcsey Sándor polgármestert főgondnoki tisztségébe. A beiktatást Maklár Károly püspök végezte.

február 20. Mozgalom indult, hogy a debreceni bombamerénylet vértanúinak a városban emlékművet emeljenek.

A Debrecen című újság teljes terjedelemben közli a Kollégium jubileumi programját.

február 24. Debrecenben is megjelentek a gr. Bethlen Istvánt rágalmazó plakátok.

Alice Mária Anderson amerikai énekesnő világtornéja során Debrecenben is hangversenyt ad.

február 25. A debreceni ügyvédi kamara egész területére 4:1 arányban korlátozzák az ügyvédek felvételét.

február 26. Kalevala ünnepélyt rendeznek a Kollégiumban. Előadók: Gulyás Pál, Balogh Ádám és Molnár Pál.

március 2. A Debrecen című újság vezércikkében 12.000 kh. szőlőtermés sorsáról „...mozduljon meg a törvényhatóság, az illetékes tényezők tegyék meg a sürgető lépéseket, hogy az új termés idejére készen álljon a debreceni borközlőraktár.”

március 3. Losonczy Géza tanárjelölt a Reform Társaság ülésén A ma kultúráinak helyzete és helye címmel tart előadást.

Kerpeley Jenő csellóművész ötven tagú kamarazenekar kíséretében fellép az Arany Bika dísztermében. Bevezetőt mond Makay László, a Eethlen Gábor Kör elnöke. Közreműködik Szabó Endre, Kálmánchey Zoltán és Nagy Ildikó.

március 4. A debreceni ügyvédjelöltek tiltakoznak az ügyvédi kamara tervezett zártszámának bevezetése ellen.

március 5. Megalakul a Segédhivatali Tisztviselők Országos Szövetségének debreceni csoportja, Elnök: Böszörményi Géza.

március 6. A Vas és Fémmunkások Szövetségének debreceni csoportja sérelmezi a Világítási Vállalatnál lévő munkaviszonyokat.

A berlini filharmonikusok harminctagú kamarazenekarának hangversenye Debrecenben. Vezényel Hans von Benda főzeneigazgató. Szólista dr. Baranyi János zongoraművész.

A Debreceni Kölcsönös Segélyező Egylet 54. közgyűlését tartja.

március 9. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a vármegyeházán külkereskedelmi gazdatájékoztatót tart. Előadó Czeglédy Béla kamarai igazgató.

március 11. Juhász Géza az Ember tragédiájáról tart előadást a Színházi Szabadegyetemen.

Debrecen város közgyűlése a Mester utcai templom előtti teret Károli Gáspár térnek, a Késes utcát Tóth Árpád utcának nevezi el.

március 12. Hlatky Endre, a magyar rádió műsorigazgatója előadást tart Debrecenben.

Az OMKE továbbképző tanfolyamának nyitó előadását Raith Tivadar egyetemi tanár tartja Régi kalkuláció és üzleti verseny címmel. Grünhut Henrik A zsidóság és a filozófia címmel tart előadást a zsidó kultúresten a hitközség tanácstermében. Berkovits József a zsidó humorról értekezik.

március 13. Megalakul a Légtalmai Liga debreceni kerületének elnöksége. Az alakuló ülésen jelen van József főherceg.

A debreceni ipartestület elnökének Galamb Ferencet választják meg.

József főherceg meglátogatja a Déri Múzeumot.

március 15. A Reform Társaság és a Márciusi Front közös vacsorát rendez. Előadást tart Féja Géza.

március 17. A MANSZ kiállítást rendez a Déri Múzeumban üvegneműből, porcelánból és terítésből.

március 18. A Debrecen című újság hírül adja, hogy a hamburgi Karger könyvkiadó megjelentette Hüttl Tivadar és Benedek László

egyetemi tanárok közös könyvét az agydaganat kutatásának új eredményeiről.

március 20. A piarista gimnázium önképzőköre rendszeres falujárási programjában felkeresi a Hármashatárhegy települést.

Györki Imre országgyűlési képviselő részt vett közel 2000 munkás munkanélküliség-drágaság elleni demonstrációján a Munkás Otthonban.

Janka Dezső járásbíró kihallgatja Veres Péter parasztíró Fėja Géza Viharsarok című könyve ügyében.

március 21. Bornemissza Géza iparügyi miniszter Budapesten szakmunkásokat tüntet ki, köztük debrecenieket is.

március 22. Fövényessy Sándor büntetőtanácsa Szarvas Ferencet és társát 27 betörésért öt évi fegyházra ítéli.

A templomegyesület javasolja állítsanak Debrecenben szobrot Lorántffy Zsuzsannának.

Bánhídi Antal tanársegéd előadást tart a Déri Múzeumban délamerikai repülés élményeiről.

március 23. A Budapesten megrendezésre került Mezőgazdasági Kiállításon a Vásáry testvérek gazdasága bikáival egy első és egy második díjat nyert.

Sőregi János múzeumigazgató A Déri Múzeum jelentősége a Tiszán túl tanítására számára címmel előadást tartott a Tanítók Szabadegyetemén.

március 24. Fehér Tibor, a zsidó gimnázium VIII. osztályos tanulója pályadíjat nyert egy clevelandi pályázaton hortobágyi vonatkozású dolgozatával.

Darkó Jenő egyetemi tanár a Népszerű Főiskolán előadást tart Az oláhok eredete és beköltözése Erdélybe.

március 25. A Magyar Országos Torna Szövetség országos ifjúsági bajnokságán csapatban első a DEAC, egyéni összetettben Mogyoróssy Győző.

A kormány határozott a Debrecen-Miskolc közötti vasútvonal építéséről.

Debrecen város díszpolgári oklevelét küldöttség adta át Budapesten br. Vay László államtitkárnak, néhai Gömbös Gyuláét özvegyének Nagytétényben.

március 26. Béremelést követelve sztrájkba lépnek a debreceni kőművesek.

A belügyminisztérium a Debrecenhez tartozó Nagyhortobágy pusztá nevét Hortobágyra változtatta.

A budapesti Dávid Ferenc Egylet ünnepséget rendez a debreceni unitárius templomban.

március 27. Sikeresen zárult a zsidó kultúrestek sorozata. A záró rendezvényen Kardos László, Fenyő László, Gonda László, Weisz Pál és Fényes Elnő szerepelt.

Befejeződik Debrecenben a galamblövő verseny.

Az ügyvédi kamara közgyűlése kormányzati intézkedéseket sürget az ügyvédség anyagi helyzetének javítására.

március 29. Megalakul a zsidó gimnázium Baráti Egyesülete. Elnök Debreceni Jenő.

Neuber Ede egyetemi tanár előadást tart az Erdélyi Múzeum Egyesület orvosi szakosztályának ülésén Kolozsvárott.

Csöszik József mátészalkai dohánygyári igazgató libavadászaton rekordot ért el: 133 vadlibát lőtt le.

március 30. Gioconda de Vito hegedűművésznő nagysikerű hangversenye az Arany Bikában, az Olasz Kulturális Intézet rendezésében.

A debreceni egyetemi hallgatók Pilsudsky József baráti körének közgyűlésén elnöknek választották Nagy Lászlót.

március. Lopják a sírkövet a debreceni temetőből.

A város külsőségén a lakosság nélkülözése egyre riasztóbb. A Hadházy és a macsi Tóth telepen az évi átlag cukorfogyasztás ötven deka.

április 1. A Bolgár-Magyar Asztaltársaság havi összejövetelét tartja a Grambinuszban. Elnök Barta Bertalan, főtitkár Radetczky László.

április 2. Az Orvosszövetség felolvasó ülést szervez Debrecenben. Előadók: Hoffmann Sándor tanár a chemoterápiás kezelésről, Jeney Endre egyetemi tanár a vitaminokról.

április 3. Ünnepelesen elhelyezik a nyilastelepi r. katolikus templom alapkövét. Szent misét tart Zadaveczi István püspök.

A Debreceni Fotó Klub közgyűlése. Elnök Bornemissza Géza miniszter, ügyvezető elnök Asszman Ferenc.

A Debrecen című újság cikket közöl Gém György 15 éves balmazújvárosi östehetség életéről.

Elemi iskolát kérnek a nagyhegyesiek az Acsádi út elejére.

április 5. Bacsó Alexandria Budapesten kitüntetéssel szerzi meg a balt tanári diplomát.

április 6. A Tisza István Tudományos Társaság felolvasó ülésén Csúry Bálint bejelenti, hogy tervezik Debrecen civisnyelvének szótárát.

április 7. Hankiss Elemér egyetemi tanár megkapja a francia becsületrend lovagja kitüntetését.

április 8. A nagyerdei gyógyszálló tervpályázatán első díjat nyer Sajó László debreceni és Körmeny Sándor fővárosi építész.

április 9. Ellentétek az Ady Társaságban, kiléptek: Juhász Géza, Kardos László, Horváth Ádám, Thury Levente, Béber László, Vadász Endre, és Fáy Árpád. Az új elnök Gulyás Pál, főtitkár Tóth Béla.

A MÁV Műhelyi Egyetértés Dal Egylet bemutatja a Keresztút című passziójátékot. A bevételt a r. katolikus templom építésére ajánlották fel.

április 11. A Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium az Országos Ösztöndíj Tanács tagjává nevezte ki Hankiss János egyetemi tanárt.

április 12. Borsos József ny. műszaki tanácsos nyerte el a 3000 pengős első díjat az egyetemi templom pályázatán.

A hg. Eszterházy Pál tudományos munkát támogató alapítványból pályázatot nyert Törő Imre, az élettan és általános kórtani intézet tanára és Sántha Kálmán a debreceni elmeklinika adjunktusa.

április 14. A Frontharcosok Szövetsége debreceni csoportja kérelmet intéz a honvédelmi miniszterhez, hogy tagjai kaphassanak telket a városban.

április 16. Somlay Gyula Debrecen város koronázási ösztöndíjasa kiállítását nyit az Ernszt Múzeumban a Szinnyei Társaság rendezésében. A Debrecen című újság ankétot rendez a Tiszántúl és Debrecen város iparosításáról.

április 17. A Debrecen című újság egész oldalas interjút közöl a Kolozsvárról Debrecenbe települő nyelvészről, Csúry Bálintról és Zoltai Lajos tudományos munkásságáról.

április 22. Az Erdélyi Férfiak Egyesületének fővárosi ülésén Darkó Jenő egyetemi tanár javasolja az erdélyiek kongresszusának összehívását.

április 24. A Festetics-féle nyilaskeresztes párt gyűlése Debrecenben. A városba befutó szerelvények mozdonyait nyilaskeresztes díszítéssel látták el. A MÁV vizsgálatot rendelt el.

április 26. Dávidházi Kálmán debreceni műépítész nyeri el a hajdúszoboszlói gyógyszállóra kiírt pályázatot.

április 30. Xavier Vallat magyarbarát francia képviselő Debrecenbe érkezik.

április. A Csokonai Színház működésének mélypontja: összes bevétel 48 fillér.

május 1. A Grambinusz étterem új vezetője Csótits Lajos.

A debreceni nemzetközi fotókiállítás nagydíját Righetti Mario firenzei amatőr kapta.

Trásy András tanácsa nyolc hónapi fogházra ítélte ifj. Durai Imre joghallgatót hitfelekezet elleni izgatás miatt.

Kulcsár Bertalant nevezik ki a debreceni postaigazgatóság élére. Ilosvai Vargha István a Déri Múzeumban rendezi meg 40 festményből álló kiállítását,

A városban történt költözködések száma eléri az 1200-at.

május 2. Az OTI Debrecenben tartózkodó vezetői megtekintik az épülő OTI bérházat.

május 4. Debrecenből 701 tiszántúli földmunkás indul Németországba dolgozni.

Szily Kálmán oktatási államtitkár Debrecenbe látogat. Megtekinti az egyetem több intézetét, majd az egyetemi építkezés ügyében tárgyal.

május 5. Angol és régészeti tanszékek felállítására kerül sor Debrecenben – jelenti be Szily Kálmán államtitkár.

május 7. Az átalakított Ady Társaság a Déri Múzeumban mutatkozik be. Gulyás Pál elnök kifejti, hogy leszámolva Ady politikai gátlásával, a legirodalmibb szférába helyezve kívánják megismerni.

május 9. Magiste Gyula észt egyetemi tanár Az észt nemzeti műveltség kialakulása címmel tart előadást az egyetemen.

május 11-12. Csütörtökre virradó éjszaka a Nagyerdő felől Józsa irányában egész éjjel égett az erdő alja.

május 12. Hankiss János egyetemi tanár belgiumi előadásai után a Sorbonnon tart előadást a népszínmű és népi dráma problémáiról.

Hubay emlékverseny a Zeneiskolában. Bevezeti Baranyi János.

május 14. Mitrovics Gyula egyetemi tanár előadást tart az építészet esztétikájáról a Tisza István Tudományos Társaság ülésén.

május 15. Debrecen legjelentősebb kulturális szervezete, a Csokonai-kör a Nyilastelepen tart rendezvényt.

A Debreceni Tornaegylet 70 éves jubileumi közgyűlésére a városházán kerül sor, délután a Stadionban jubileumi tornaünnepélyt tartanak.

József Ferenc királyi herceg résztvesz és beszédet mond Debrecenben a honi ipart és magyaros öltözködést pártoló mozgalom városi gyűlésén.

május 17. A Független Kisgazda Párt megyei szervezete választási gyűlést tart Debrecenben. Beszédet mond Echadt Tibor pártvezér, kijelentette „Magyar reformpolitikát akarunk...”

Sőregi János a Déri Múzeumban megszervezi az ország első modern múzeumi laboratóriumát.

május 18. Semsey Lajos, a piarista gimnázium tanulója országos rajzversenyen második lett, Giday Kálmán a református gimnázium tanulója történelemből harmadik helyezést ért el.

Debrecenbe érkezik Antooniewicz Wlodzinierz, a varsói egyetem lektora és előadást tart az új lengyel régészeti kutatásokról.

május 19. Imrédy Béla miniszterelnök felsőházi bemutatkozó beszédében arról beszélt, hogy szivárvány kösse össze Debrecent és Pannonhalmát.

május 20. Déri György ezredes Debrecen város közgyűlésén felajánlotta néprajzi gyűjteményét városi múzeum létesítésére.

Yulov Viktor a református gimnázium diákja „univerzális tehetség” megnyerte a középiskolai irodalmi verseny első díját.

május 21. A Tisza István Tudomány egyetem doktorrá avatja Kiss Gézárt, az Ormányság című néprajzi mű íróját.

május 25. A debreceni református főgimnázium megnyeri az országos középiskolai versenyt.

május 29. A Debrecen újságírója az állami menhelyről tudósít ahonnan 52.000 menhelyes gyerek indult el 35 év alatt.

május 31. Negyven finn vasúti tisztviselő látogatást tesz a debreceni üzletigazgatóságon.

június 2. Benedek Marcell és Zsolt Béla, az Irodalmi és Művészeti Tanács megbízottjai Debrecenbe érkeznek és dedikálják könyveiket a könyvnapon.

június 5. A Gyakorló Gimnázium öt osztállyal megkezdi működését. A márciusi Front debreceni szervezete fellép a Szálasi-féle párt ellen „...mi nem kérünk Szálasi programjából.”

június 7. Rátz Jenő honvédelmi miniszter Debrecenbe látogat.

június 8. A megyei bíróság elnöke elrendelte, hogy „...a hely méltóságának megfelelően kell megjelenni ezentúl a debreceni törvényszék tárgyalótermében.”

június 11. Dermatológiai vándorgyűlés kezdődik az egyetemen.

Megnyílik Debrecenben a Pannonfa Garage modern autószerviz 15-20 kocsis fogadására képes – megnyitóján jelen van a Kereskedelmi és Iparkamara megyei főtitkára és az Alföldi Takarékpénztár igazgatója.

június 12. Debrecen közönsége évi 80.000 pengőt áldoz jótékony célokra.

75 esztendő jubileumát ünnepli Debrecen Város Dalegylete.

június 14. A kormányzó Losonczy Istvánt kinevezi Hajdú vármegye és Debrecen város főispánjává.

június 15. Ravasz László református püspök kijelentette, hogy „...mi 100 %-os magyarok kell, hogy szétharsogjuk a világban... a magyarság...az egész világot átalakító lélek.”

június 17. A Magyar Sebésztársaság Debrecenben rendezi meg 24. nagygyűlését.

június 19. A Független Kisgazda Párt konferenciát tart az Arany Bikában. Beszédet mond Kovács Béla.

A Debreceni Földbérlok Egyesülete tiszántúli nagygyűlést tart a vármegyeházán.

június 19. Bornemissza Géza iparügyi miniszter Debrecenbe látogat. Felkeresi az ipartestületet és ünnepi beszédet mond a piarista Diákszövetség ünnepélyén.

június 21. Salamon Béla vendégjátékával nagy sikert arat a nagyerdei Vigadóban.

június 23. Losonczy Istvánt, Hajdú vármegye és Debrecen város főispánját ünnepélyesen beiktatják tisztebe.

június 26. A Tiszántúl Gazdanapja alkalmából több mint 35.000 ember gyűlt össze a stadionban, hogy meghallgassa Imrédy Béla miniszterelnököt. A kormányfőt miniszterek, államtitkárok és több mint száz képviselő kísérte el Debrecenbe.

június 28. Vitéz Bánky Róbert kamaraszínháza megkezdi vendégjátékát.

június 28-29. A Magyar Mérnök és Építész Egylet a Városi Mérnökök Országos Szövetségével Debrecenben tartja vándorgyűlését.

június. Belgiumban, Courtai-ban rendezik meg az V. nemzetközi fényképképzőállítást 27 állam részvételével. Aszmann Ferenc ezüst, Hapák Papp József bronz kitüntetést kapott.

július 1: A Homokkertben megindul az autóbusz közlekedés.

A Nemzeti Lovarda díjugratást, lovasiskolai bemutatót rendez Debrecenben.

július 3. A Szent Jobb Debrecenben. 15.000 katolikus hívő vonult el az ereklye előtt a Petőfi téren. Az Aranyvonatot Lindenberger János apostoli kormányzó és Mellau Márton segéd kormányzó fogadta.

július 3-4. Scohen Axel norvég egyetemi tanár, agrogeológus Debrecenbe látogat, majd tovább utazik a Hortobágyra.

július 6. Cigány lócsiszárok és gumibotos rendőrök csatája Debrecenben. A rendőrök először használtak gumibotot.

Debrecenben 11.405 elemi iskolás tanul.

július 8. Felvetődik a Bocskai, a Villanygyár és a DTE labdarúgó csapatainak fúziója.

július 9. Debrecenbe látogat a magyar labdarúgószövetség vezérkara: Usetty Béla elnök, Kenyeres Árpád főtitkár.

július 14. A Csokonai Színház bemutatja Békeffy István és Stella Adorján Méltóságos asszony című darabját.

július 16. A debreceni törvényszék Fövényessy tanácsa Bencsi Zoltán fővárosi ügyvédet, a Turáni egyistenhívők vezetőjét mivel sértő módon bírálta a kereszténységet két hónapi fegyházra ítélte – a végrehajtást felfüggesztették.

Világlapok írnak a Hortobágyról – az angol Country Life és a dán Tindens Kvinder.

július 17. A Kollégium 400. jubileumi ünnepségére 300 külföldi egyetem és tudományos intézet jelentette be részvételét. Debrecenben először került sor motorvezetéses kerékpár versenyre.

július 18. A kormányzó Fodor Rezső pénzügyi főtanácsost kinevezte a debreceni pénzügyigazgatóság vezetőjévé.

július 21. Hatalmas tűz pusztít Balogh Dávid fatelepén. A kár kb. 30.000 pengő.

július 22. Debrecenben megint hamis pénz kerül forgalomba.

július 24. Pezet Ernő francia képviselő Auer Pál társaságában Debrecenbe érkezik. Látogatást tesz az egyházaknál.

július 28. Jakab József miniszteri biztos Debrecenbe érkezik, hogy a 160-200 fős asztalos sztrájkot leszerelje.

július 31. Nagy Kálmán, volt piarista diák Kínába utazik misszionáriusnak.

július 31. A Debrecen című újság sürgeti a szociális feszültség levezetése szempontjából fontos bérleti rendszer minél gyorsabb létrehozását.

július 31-augusztus 2. Gr. Teleki Pál kultuszminiszter Debrecenbe érkezik, hogy megnyissa az egyre népszerűbb debreceni Nyári Egyetemet. Ez alkalommal 21 országból 800 hallgató érkezett.

augusztus 1. Milleker Rezső egyetemi tanár köszöntője után gr. Teleki Pál kultuszminiszter megnyitja a debreceni Nyári Egyetemet. A kormányzó Kiss József tanügyi főtanácsost nevezi ki tankerületi főigazgatónak.

augusztus 1-5. A Prohászka Munkaközösségek Országos Szövetsége Debrecenben tartja országos konferenciáját.

augusztus 2. A kerékgyártó és kovács szakosztály megtartja a kincstárnak készített 137 szekér bemutatóját.

augusztus 3. Debrecen törvényhatósági bizottság közgyűlése selejteztést rendelt el a debreceni levéltárban – az 1868-1903 közötti időből.

augusztus 6. Amerikai magyarok Verhovay-csoportja Debrecenbe érkezik Daragó József elnök vezetésével.

augusztus 7. Külön vonat viszi a Nyári Egyetem hallgatóit a hortobágyi pásztor-ünnepségre.

augusztus 10. Utasszállító repülőgép katasztrófája a város határában, a nagyhegyes pusztán közelében. Meghalt 12 személy.

A Debrecenben rendezett pilótapiknikre 60 repülőgép érkezett.

Mész László, a felvidéki magyarság költőpapja Debrecenbe érkezik és előadást tart a Nyári Egyetemen.

augusztus 13. Megérkezik Debrecenbe a Mester utcai református templom 3 harangja.

A Csokonai Színházban kerül bemutatásra Bacsó Benőné Este a székeklyeknél és A reményhez című táncjátékok. A táncokat betanította Perezel Karolina.

augusztus 15-18. Debrecenben teniszverseny kezdődik, a férfi egyest Asbóth József, a nőit Jusits Ilona nyeri.

augusztus 16. Radó Dezső, a Debreceni Kereskedelmi és Ipar Kamara főtitkára előadást tart a rádióban a Tiszántúli Ipari kiállításról és Árumintavásárról.

augusztus 17. Kiss József tankerületi főigazgató elfoglalja állását és kijelenti, hogy számúzi a politikát az iskolából.

augusztus 18. Film forgatás kezdődik a Nagyerdőn Kaublich Lajos operatőr vezetésével.

augusztus 20. Asztalos Sándor debreceni állami Fazekas Mihály gimnázium tanulója nyeri el a magyaros öltözködési mozgalom 2. díját.

Tóth Lajos debreceni kályhás mester 80.000 pengőt adományoz a Mester utcai templom építésére.

Galambos Ferenc, a Debreceni Ipartestület elnöke javaslatot dolgoz ki az iparosok nyugdíjbiztosítására.

augusztus 21. Uray Sándor püspökhelyettes ünnepélyesen felavatja a Mester utcai református templomot.

augusztus 23. Megkezdődik a debreceni református világkongresszus. 1800 vendég érkezett. A köszöntők és beszédek után megalakult a Magyar Reformátusok Világszövetsége.

Baptista konferencia a Nagyerdőn.

augusztus 24. Az Országos Református Lelkész Egyesület /ORLE/ konferenciát rendez Debrecenben.

augusztus 30. Oláh Gábor nyílt levélben mond köszönetet Babits Mihálynak a Kölcseyről írt cikkéért, amit a Pesti Napló augusztus 24-én közölt.

A Debreceni Sakk Kör jubileumi vegyes mesterversenyét Steiner Lajos nyerte Barcza Gedeon előtt.

szeptember 1. Kereskedelmi tagozat nyílik a piarista gimnáziumban.

szeptember 2. Kósa János festőművész a TIKÁV területén arcképek festését vállalja.

szeptember 3. Megnyitja kapuit a Tiszántúli Ipari és Kereskedelmi árumintavásár. A kiállítást Bornemissza Géza iparügyi miniszter nyitja meg.

szeptember 3. A debreceni nőiszabók és a rokonszakmák Debrecenben tartják országos kongresszusukat.

szeptember 5. A Magyar Borbély- és Fodrázmesterek Országos Szövetsége országos szakmai konferenciát tart Debrecenben.

szeptember 6. Angol filmesek színes filmet készítenek a hortobágyi pásztoréletről.

szeptember 7. Kardos Albert Kölcsey és Debrecen címmel felolvasást tart a rádióban.

A Vasutas Szövetség debreceni kerülete ünnepség keretében adja át a trianoni serleget a szegedi vasutasoknak.

szeptember 8. Erdélyi Mihály, a pesti színházi tröszt igazgatója vezényli a Csokonai Színházban Legyen úgy mint régen volt című darabot.

Harangszentelés a csapókerti római katolikus templomban. A nagymiséjét Mellau Márton prelátus tartja.

szeptember 10. Gr. Teleki Pál kultuszminiszter Debrecenbe érkezik. Személyesen jelöli ki az egyetem téri templom helyét, majd megtekinti a kollégiumi kiállítást.

A Turán Egyesület felkérésére a Debreceni Írókörnek több tagja közreműködik a Diósgyőr-Vasgyári Kaszinó irodalmi estjén.

szeptember 11. A csizmadia mesterek Debrecenben tartják országos gyűlésüket.

A volt 39-esek – közel ezren – bajtársi találkozót tartanak Debrecenben.

szeptember 12. Délafrikából hazatérő munkások feleségei trópusi maláriát hurcolnak be Debrecenbe.

szeptember 17-18. A fővárosi MOKTÁR csapata teniszt népszerűsítő bemutatót tart Debrecenben.

szeptember 21. A felvidéki magyarok melletti demonstrációt szervez a debreceni egyetemi ifjúság a Kossuth téren.

szeptember 24. Asztalos Dezső nyilatkozik a Csokonai-kör történetét feldolgozó, közel jövőben megjelenő könyvéről a Debrecen újságnak.

szeptember 25. Révész Imre ünnepélyes lelkészi beiktatásán kijelenti; a magyar református egyház testében Debrecen a szív.

szeptember 29. Debrecen város törvényhatósági bizottsága hálóját fejezi ki Hitlernek és Mussolininek.

szeptember 30. A genfi egyetem tanácsa Révész Imre püspöknek, egyetemi tanárnak tiszteletbeli teológiai doktori fokozatot adományoz.

október 3. Nagy Sándor lelkész előadást tart A 400 éves debreceni Kollégium címmel a rádióban.

október 4. Ünnepélyesen elhelyezték az egyetem református templomának alapkövét. Az elhelyezett okmányt aláírta Hóman Bálint vallás és közoktatásügyi miniszter, Bacsó Jenő rektor, Révész Imre püspök, br. Vay László és Kölcsey Sándor.

Az ünnepségre Horthy Miklós kormányzó is Debrecenbe látogat. Felavatásra került Méliusz Juhász Péter, Huszár Gál, Komáromy Csipkés György, Szenczi Molnár Albert szobra és a Diakonissza Intézet.

október 6. Negyvenezzer ember köszönti Debrecenben a Felvidék visszacsatolását.

október 15. A Debrecen hírül adja, hogy amerikai kultúrintézet Magyarországra telepítésében fontos szerepet vállalt Hankiss János és Milleker Rezső egyetemi tanár.

október 16. Ünnepelesen felszenteli Lindenberger János apostoli kormányzó a Nyilas-telepi római katolikus templomot.

október 18. A DEAC atlétái a főiskolai bajnokságon megnyerték József királyi herceg vándordíját.

október 19. Kállay Miklós az Országos Öntözési Hivatal elnöke olasz öntözési szakembereket kísért Debrecenbe a magyar öntözési munkák tanulmányozására.

október 22. Megalakul a „Magyar a magyarért” Horthy Miklósné által indított, a felvidéki magyarságot segítő mozgalom megyei és városi csoportja.

október 29. A debreceni köztemetőben 16.000 halott nyugszik, évi 2200-2300 temetés van és kb. 75.000 halott számára van még hely, 35 évig biztosítva van a városban a temetkezés.

november 1. Ünnepelesen megnyílik az Újságíró Klub új helyisége az Arany Bika félemeletén.

november 3-4. Debrecen lakossága lelkesen köszönti az elcsatolt részek visszakerülését.

november 5. A Tisza István Tudományegyetem ünnepeles deklarációval köszönti a Felvidék visszacsatolását.

november 6. A Tisza István Tudományegyetem Kisebbségjogi Intézete a Magyar Mickievicz Társaság közreműködésével köszönti a közös lengyel-magyar határt. Beszédet mond Lossonczy István főispán, Kováts Andor egyetemi tanárintézeti igazgató kijelentette „...követeljük az egész felsőmagyarországot.

A debreceni református egyház Szegeden megrendezi első tanyai konferenciáját. Előadó Makkai Sándor, volt erdélyi református püspök, egyetemi tanár. A tanyai lakosság 76 %-a /38.000 fő/ református.

november 8. A Csokonai Színház bemutatja Lehár Víg özvegy című operettjét rangos szereposztásban: Neményi Lili, Márkus Lajos és Szabó Ernő.

november 9. A debreceni vegyesdandár Sigler Géza altábornagy parancsnoksága alatt felszabadította Beregszászt, majd Ungvárra és Munkácsra vonul be.

november 10. A debreceni Ipartestület a magyar örömnép alkalmából felszólítja a debreceni iparosokat, hogy a perben állók béküljenek ki.

Szabó Sándor javasolja a közgyűlésnek, hogy Mussoliniról és Hitler-ről nevezzenek el utcát Debrecenben. A debreceni Pilsudski Kör kez-

deményezi, hogy a lengyel tábornokról utcát nevezzenek el a városban.

november 11. Varga László jézustársasági tanár tart előadást Akarat-szabadság címmel az Actio Catholica debreceni programjában. A kaszai bevonulás alkalmából Bacsó Jenő rektor vezetésével egyetemi küldöttség virágot helyez el II. Rákoczi Ferenc sírján.

november 15. A Debrecen adja hírül, hogy Cserép Sándor szemklinikai látszerész feltalálta a zavarmentes bifokális szemüveget.

Nagy tűz pusztított Marx Károly Piac u. 44. sz. alatti sütődéjében.

A debreceni frontharcosok 50 fős küldöttsége 350 nemzetiszínű lobogóval indul a hazatért Felvidékre, Diószeghy Dezső ezredes, elnök vezetésével.

november 16. Csúry Bálint a Helyes magyarság címmel tíz előadásból álló sorozatot tart a rádióban.

november 17. Soó Rezső egyetemi tanár előadás tart a Népszerű Főiskolai Tanfolyamon a Felvidék tájairól és virágairól.

november 18. A Monti-kör javasolja Debrecen törvényhatósági Bizottságának a Vigadó teret Mussolini parknak, a Lajos-király teret Hitler térre, a Károlyi Ferenc utat Pilsudsky útnak nevezze el.

november 19. Debrecen vendége Balbino Giuliano volt olasz külügyminiszter. Előadást tart az Olasz Kulturális Intézetben.

november 21. Elsötétítési gyakorlat Debrecenben.

november 22. A Szociális Misszió Társulat 20 éves jubiláris közgyűlését a Piarista Gimnáziumban tartja. Jelen van Láng Pál pápai kamarás.

november 24. Pap Károly egyetemi tanár előadást tart Kölcsey Ferencről a Népszerű Főiskolai Tanfolyamon.

november 28. A Debreceni Kereskedő Társulat közgyűlése a kereskedelem fellendülését várja a Felvidék visszacsatolásától.

november. Debrecen tisztiorvosa szerint a városban nő a szívbetegek száma.

december 1. Hankó Béla egyetemi tanár előadást tart a Népszerű Főiskolán Észtországról.

december 2. Krüger Aladár országgyűlési képviselő a katolikus egyház vagyonáról, Bátorfi József gimnáziumi igazgató a népi nacionalizmusról tart előadást az Actio Catholica rendezésében. A bécsi egyetem aranydiplomával tüntette ki a 83 éves Erdős József egyetemi tanárt.

A Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara városrendezéssel kapcsolatos értekezletet tart.

Gyöngyössy József büntetőbíró tárgyalja Vasas Gusztáv családi ügyét, aki a kincseshegyi tavat kiadta évi 120 pengőért halászat céljára.

december 3. A Debreceni Kaszinó ünnepi közgyűlésén leleplezik Horthy Miklós kormányzó arcképét. Beszédet mond vitéz Berényi István tábornok.

A legnagyobb angol képes folyóirat, a The Illustrated London News teljes oldalon közöl cikket Debrecenről „Magyarország Kálvinista Rómájáról”. A fotókat Aszmann Ferenc készítette.

december 7. A DTE díszturnát rendez Neri tornász olimpiai bajnok részvételével, indul az egész magyar mezőny.

december 8. Károlyi Gyula – Dohnányi Ernő tanítványa – hangversenye a Debreceni Zenekedvelők Köre rendezésében.

december 9. Bemutatkozik az egyetemi zenekarkarnagy Kálmánchelyi Zoltán. Mándy Margit énekszámait Szabó Emil kíséri. Lamotte Károly, a Pesti Kereskedelmi Bank vezérigazgatója Debrecenbe látogat.

Debrecenben egész napos légvédelmi készültséget rendelnek el.

december 11. A Kollégiumi Kántus énekkara nagysikerű ünnepséget rendez Jámbor Ferenc emlékére.

december 14. Zsindely Ferenc kultuszállamtitkár Debrecenbe érkezik kormányzógyűrés doktor avatásra, az avatandók: Bodonyhegyi József lelkész, Brósz Péter, Pagonyi Jenő jogászok, Hargittai Zoltán és Dienes Éva tanár.

december 15. A Bocskai labdarúgócsapat ezer pengő gyors segílyt kér a polgármestertől amatőr csapatává válásuk alkalmából.

december 16. A Debreceni Tanári Kör megvitatja a magyar középiskola új rendtartását, tantervét és az utasításokat.

december 17. A debreceni származású Kokas Eszter az első orvosnő, akit magántanárrá avatnak.

december 18. A debreceni csizmadiák 68 pár csizmát ajándékoznak a felvidéki rászorulóknak.

december 19. Lindenberger János apostoli kormányzó a Svetits Szövetség tagjainak beszámol római útjáról.

december 25. A debreceni bőriparosok tiltakozó nagygyűlése tiltakozik a cseh Bata cipőgyár magyarországi letelepedése ellen.

december 30. Beregszász város képviselői tapasztalatcserére érkeznek Debrecenbe.
